

Avdelningen för juridik
Lars Björnson

Synpunkter på Skatteverkets ställningstagande 2013-02-25 dnr 131 – 117310-13/111 om rätt till avdrag för ränta på interna lån

Finansdepartementets förslag presenterades under våren 2012. Vid den tidpunkten uppgick i vår sektor de interna lånen till 167 miljarder kronor och räntorna till 5 miljarder kronor vilket ger en räntesats på 3 %. Ingen eller en ringa del av dessa lån avsåg lån för köp av delägarätter (aktier). Lånen avsåg lån för köp av fastigheter, inventarier och rörelsekapital. Det som skrivs fortsättningsvis avser enbart denna typ av lån och inte lån för köp av delägarätter.

I de skatteprocesser avseende andra och där Skatteverket anser att räntan på de interna lånen är för högt satt anser Skatteverket sig kunna godta räntenivåer i intervallet 6 – 8 %. Med samma räntesatser på vår lånestock våren 2012 skulle räntan bli 12 miljarder kronor.

Vi har under lagstiftningsarbetets gång fört fram att det är skillnad på obehöriga skatteförmåner och behöriga skatteförmåner. Det är positivt att Skatteverket i sitt ställningstagande på sidan 5 också anser att detta är en skillnad som ska beaktas.

Obehöriga skatteförmåner för skattskyldiga subjekt kan åstadkommas genom att skattskyldiga subjekt själva skapar sig skattefria zoner och har förhöjda räntenivåer. Denna typ av skatteplanering förutsätter för sitt genomförande att lånen är interna.

Obehöriga skatteförmåner för skattebefriade subjekt, exempelvis stat och kommun, kan endast åstadkommas genom att förhöjda räntenivåer används vid utlåning till de egna bolagen. Det förutsätter att lånen är interna.

De skattebefriade subjekten beskattas inte för några inkomster vare sig det är ränteinkomster, realisationsvinster, fastighetsinkomster, inkomster för utförda tjänster m.m. Det är behöriga skatteförmåner eftersom Riksdagen genom lagstiftning angett att dessa inkomster ska vara skattebefriade.

Några förhöjda räntenivåer finns inte i vår sektor och därmed inte heller några obehöriga skatteförmåner kopplade till de interna lånen. Skatteeffekterna blir därför desamma oavsett om lånen är interna eller externa.

Det har funnits uppfattningar, att om kommunerna placerar sina finansiella tillgångar i de egna bolagen, så skulle det vara en omständighet som skulle tala för att ventilen inte vore tillämplig.

Även denna fråga tas upp i Skatteverkets ställningstagande på sidan 5 med fortsättning på sidan 6. Skatteverket tycks anse att det inte har någon betydelse. Det är positivt.

Det finns övertygande sakliga skäl för den ståndpunkten. Detta eftersom skatteeffekterna blir desamma oavsett hur kommunerna finansierar sin utlåning till bolagen.

Nedan åskådliggörs det som angivits ovan med tre exempel.

Exempel 1 externt lån

Kommunen äger bolaget. Bolaget har ett lånebehov om 1 000 mkr för att finansiera sitt fastighetsbestånd. Om bolaget skulle låna upp dessa medel externt och på egna meriter skulle räntan bli 33 mkr ($3,3\% \times 1\,000\text{ mkr}$).

Kommunen har en högre kreditvärdighet, det är alltid så, än sitt bolag.

Kommunen och bolaget kommer därför överens om att som säkerhet för det externa lånet ska kommunen gå i borgen.

Räntan på det externa lånet blir då 30 mkr ($3\% \times 1\,000\text{ mkr}$). För borgensåtagandet tar kommunen ut borgensavgift av bolaget på 3 mkr ($0,3\% \times 1\,000\text{ mkr}$). Om denna avgift inte tas anses det vara ett otillåtet statsstöd.

Bolagets lånekostnad blir 33 mkr ($30\text{ mkr} + 3\text{ mkr}$) och den är avdragsgill.

Kommunen har finansiella tillgångar om 1 000 mkr och inga lån. De finansiella tillgångarna är externt placerade och ger en avkastning på 33 mkr ($3,3\% \times 1\,000\text{ mkr}$). Avkastningen kan vara både högre eller lägre beroende på vald risknivå för de externa placeringarna.

Kommunens inkomst blir 36 mkr ($3\text{ mkr} + 33\text{ mkr}$) och den är skattefri.

Exempel 2 internt lån

Kommunen lånar externt upp 1 000 mkr till en ränta om 30 mkr ($3\% \times 1\,000\text{ mkr}$). I verkligheten något lägre.

Bolaget lånar av kommunen 1 000 mkr och till en ränta om 33 mkr ($3,3\% \times 1\,000\text{ mkr}$). Lägre ränta än vad bolaget själv skulle ha kunnat låna till får inte tas ut. Det är i så fall ett otillåtet statsstöd.

Bolagets lånekostnad blir 33 mkr och den är eventuellt avdragsgill enligt ventilen.

Kommunen gör en vinst på utlåningen om 3 mkr ($33\text{ mkr} - 30\text{ mkr}$).

Avkastningen på kommunens finansiella tillgångar är densamma som i exemplet ovan eller 33 mkr.

Kommunens inkomster blir 36 mkr ($3\text{ mkr} + 33\text{ mkr}$) och den är skattefri.

Exempel 3 internt lån

Istället för att placera sina finansiella tillgångar externt lånas de ut till det egna bolaget.

Bolaget lånar internt 1 000 mkr av kommunen till en ränta om 33 mkr (3,3 % x 1 000).

Denna kostnad för lånet är eventuellt avdragsgill för bolaget enligt ventilen.

Kommunens avkastning på den externa placeringen har ersatt med motsvarande inkomst på den interna utlåningen.

Kommunens inkomst på den interna utlåningen blir 33 mkr och den är skattefri.

Slutsatser som kan dras av exemplen ovan

Bolagets lånekostnad blir 33 mkr i alla tre exemplen. För bolaget saknar det betydelse om lånen är externa eller interna förutsatt att avdragsrätt föreligger på de interna lånen enligt ventilen.

För kommunen blir inkomsten i de två första exemplen 36 mkr. I det tredje exemplet blir inkomsten 33 mkr. Något lägre i det fall då hela utlåningen görs med egna finansiella tillgångar. Inkomsterna är skattebefriade och det är behöriga skatteförmåner.

Av exemplen framgår att det inte finns några skattemässiga fördelar med interna lån, förutsatt att avdragsrätt föreligger för räntan, jämfört med externa lån. Skattemässigt finns det därför inga sakliga skäl för att avdragsrätt inte ska föreligga för ränta på interna lån när avdragsrätt föreligger för ränta på externa lån.

Av exemplen framgår att det inte finns några skattemässiga fördelar med att låna ut egna finansiella tillgångar till bolaget jämfört med att kommunen själv externt lånar upp hela kapitalet för vidareutlåning till bolaget.

Varför är interna lån att föredra framför externa lån

Skälen för en kommun att låna ut internt är att det blir mer kostnadseffektivt genom att räntan på de externa lånen blir lägre, de administrativa kostnaderna blir lägre och risken blir lägre. Detsamma gäller inlåning av egna finansiella tillgångar. Kommunen får obetydliga kostnader för att placera dessa tillgångar och med låg risk.

I exempel 3 är risktagandet lägre då inga externa lån upptagits av kommunen eller bolaget. Det är skälet till att kommunens inkomst blir något lägre i exempel 3 än i de andra exemplen.

Genom att använda sig av kommunens bättre kreditvärdighet har en inkomst om 3 mkr flyttats till kommunen från den finansiella sektorn i exemplen 1 och 2. Denna flytt skapar mer välfärd och/eller lägre kommunalskatt för kommunens skattebetalare. På något annat sätt kan dessa 3 mkr inte användas.

Andra skattebefriade subjekt

Vissa andra skattebefriade subjekt tycks ha utnyttjat sin skattebefrielse genom att använda förhöjda räntenivåer på sina interna lån. Om vi skulle ha gjort på samma sätt och ökat på den interna ränta från 3,3 % till 7 % så skulle bolagets räntekostnad bli 70 mkr istället för 33 mkr.

Av naturliga skäl finns inget intresse att be att få förhöjda räntor på externa lån då den skulle tillfalla utomstående finansiell aktör.

Därmed uppkommer det en obehörig skatteförmån genom att den förhöjda räntan inte kommer att beskattas hos det skattebefriade subjektet samtidigt som det av dem äga bolaget begär att få avdrag med den förhöjda räntan på det interna lånet.

Skattskyldiga subjekten

För de skattskyldiga subjekten som skatteplanerat med räntor på interna lån har de själva ordnat med skattebefrielsen genom att förlägga ränteinkomsten i av dem ägda bolag i skatteparadis varvid ränteinkomsten inte blir beskattad. Det tycks även ha förekommit att räntan på dessa interna lån varit förhöjd. Det kan i så fall sägas att inte bara en utan två obehöriga skatteförmåner skapats genom det förfarandet.

Interna förvärv

I de fall kommunen har avyttrat tillgångar exempelvis en fastighet till eget bolag och det finansierats med ett internt lån får kommunen istället för skattefria fastighetsinkomster skattefri ränta på sin fordran. Finansierar bolaget istället detta förvärv med ett externt lån får kommunen istället kontant betalt och dessa medel placeras externt varvid avkastningen på den externa placeringen blir skattefri hos kommunen. Det finns inte heller i dessa fall några skattemässiga motiv med ett intern lån framför ett externt lån. Det skattemässiga utfallet blir detsamma förutsatt att avdragsrätt föreligger för det interna lånet.

Synpunkter i övrigt på Skatteverkets ställningstagande

Det som anges i ställningstagandet utesluter inte att avdragsrätt kan omfatta alla interna lån förutom delägarrätter. Det är positivt och det generella intrycket blir att ventilen kan komma att bli tillämplig i många fall.

Det går trots detta inte att i det enskilda fallet, med tillräcklig grad av säkerhet, ange vilka interna lån som kommer att omfattas av ventilen och det är negativt. Det kan endast Skatteverket svara på. Jag och övriga som arbetar med skattefrågor kan göra en mer eller mindre kvalificerad bedömning i det enskilda fallet men helt säker blir den inte. Det är därför rimligt ni får konkreta svar av Skatteverket om vad som gäller i ert fall. Frågar ni inte får ni svar först i samband med taxeringen år 2014. Den taxeringen kan pågå ända fram till slutet av år 2015.

Skatterättsnämnden har ännu inte beslutat om de ska ta upp två ansökningar om förhandsbesked som jag vet har sökts. Det kan finnas fler ansökningar som jag inte känner till. Omständigheterna i de två fallen stämmer in på några men inte på alla.

Ni som har finansieringen till bolagen ordnad enligt exemplen 2 och 3 och frågat Skatteverket och svaret blir negativt kan överväga att finansiera med avdragsrätt enligt exempel 1. Alternativet är en långdragen skatteprocess och innan den är avslutad kommer ränteavdragen vid varje års taxering att underkännas.

Min syn på hur ventilen borde tillämpas för vår sektor

Det enda som behöver prövas är om förhöjda räntor satts eller inte. För sätts inga förhöjda räntor kan inga obehöriga skatteförmåner uppkomma. Det finns inga sakliga skäl att begränsa behöriga skatteförmåner vilket kommer att ske om prövningen beaktar även andra omständigheter.

Den som vill läsa mer om hur räntor på interna lån och borgensavgifter prissätts i vår sektor kan ta del av en skrift som vi gjort tillsammans med SABO och Kommuninvest. Skriften finns utlagd på respektive organisations hemsida. En modell för kommunal borgensavgift. Jag kan även rekommendera en läsning av prop. 2009/10:185 och särskilt sidan 50.

Konsekvensanalys

En fiskal tillämpning (ventilen anses inte tillämplig) medför i praktiken att många kommer att välja att avveckla finansiering enligt exemplen 2 och 3 och istället finansiera enligt exempel 1. Detta för att återställa avdragsrätten för räntekostnaderna. Det innebär att finansieringen blir något dyrare och något mer riskfylld. Detta är något av moment 22 när en fiskal tillämpning inte gynnar skattebetalarna utan får motsatta konsekvenser.

Skatteprocess

Om någon avser att processa i domstol kan det övervägas om proportionalitetsprincipen ska tas med i argumenteringen.

SIAT-domen, C-318/10 avgjordes av EU-domstolen den 5 juli 2012. Domen ger vid handen att det inte kan anses självklart att ränteavdragsbegränsningsreglerna är förenliga med EU-rätten. Den fråga som var föremål för prövning var om avdrag kunde vägras för att mottagaren inte var skattskyldig.

EU-domstolen fann att reglerna var en inskränkning av friheten att tillhandahålla tjänster inom EU. Reglerna kunde i och för sig motiveras av goda skäl men regelns mycket vaga utformning gjorde att det inte var möjligt att med tillräcklig precision

bestämma regelns tillämpningsområde och att det därför var oklart hur den skulle komma att tillämpas. Den uppfyllde därför inte kraven på rättssäkerhet och därmed kunde den inte anses som proportionerlig. Regeln fick därför inte tillämpas.

Proportionalitetsprincipen är en allmän rättsgrundsats som gäller även för interna svenska förhållanden och den rättsgrundsatsen har förstärkts i och med att vi är medlemmar i EU och att Europakonventionen för mänskliga rättigheter numera är lag i Sverige. Principen finns även intagen i Skatteförfarandelagen 2 kap. 5 §.

En proportionell tolkning bör syfta till att stärka rättssäkerheten och ha sin utgångspunkt i huruvida det blir några skattemässiga fördelar med interna lån jämfört med externa lån.

Ring gärna om ni vill diskutera hur ni kan hantera era interna lån.

Lars Björnson

08-452 79 72